

бость-тж, и речи дѣтинството на тѣя пусты системы! Ти ся припираха, съ Люкреція, че земята, като е стигнала до край на своето развъждане, почива си както жена, что е надтегнала отъ години.

Малко-по-малко като ся направи съгледваніето по-изтънко, всякой камыкъ на тая фантастическа сграда стана на пепель. Простото добро чюство, явность-та на всякой день отдадоха правдж на самотворнити родове за чловѣцити и за голѣмыты животны; нѣ тая система ся държаше за микроскопическыты животны, червеити и мухыты. Бюфонъ, като не смѣташе откритіята на Редія, Швамердама и Реомюра, приема, че може ся произведе также едно голѣмо число живы сѣщества отъ *случайно* събиране на органическыты трошици, колкото отъ едно постоянно наслѣдіе на родовети. Най-сетнѣ, като оставя до послѣдниты заключенія систематическый духъ, той прилага: „Колкото чловѣкъ съглѣдва естеството, толкосъ повыще ще припознае, че произлазятъ на малкостъ много повѣче сѣщества на той начинъ освѣнъ по другъ нѣкой. Чловѣкъ ще ся увѣри, сѣще така, че той начинъ е нѣ само най-чястый и най-общій, нѣ и най-ветхый, т. е. пѣрвый и най-всеобщій.“ Обаче разумность-та на съгледателети распѣрна скоро тѣя кривы ученія, и не остави вѣке вещество за справедливо съмишніе. Откритіето на микроскопа и дѣлата на Реомюра, Бонета, Валисниера, Хоока, Сенебіера, и др. т. доказаха съ увѣренность, че микроскопическыты мушици иматъ си отдѣлно мжжко и женско, пѣрцатся и ся завѣждатъ отъ яйца. Опытъ-тѣ на прѣдмѣстницити имъ и сѣщата наука поведоха Харвея да направи тжъ рѣчь, която е цѣла мысль: *Вси живятъ отъ яйце*. Хората откыха най-послѣ до сѣмень прахъ за плѣсень и гжбы. Сенебіеръ като постави четьре години врѣмя, на слнчевата свѣтлина, едно стѣкло съ прѣварена вода и добрѣ запушено, никаква дыря отъ зелено вещество, что забѣлѣжва Приестлей, не можа да проникне. Опытъ-тѣ на Шульца и Швана сж още по-убѣдителны. Ти учени, като поставиха въ сѣждове прѣваренъ водж, и органическо вещество, что бѣха очистили по-напрѣдъ отъ всяко сѣменце, вкараха въ размѣса натыканъ въздухъ съ кислородъ, нѣ който минуваше прѣзъ сѣрна кыслына, или сѣждовети бѣха поставени на растлѣяна горящина; никаква плѣсень никаква животна или растителна мушица не ся разви. Послѣ стигаше само да ся напустне едно отъ тѣя нагледванія, или да ся остави да ся вмѣкне пѣлень въздухъ съ праховиты вещества, и завчясь ся виждаше да ся явяватъ животинкы.

Тоязь опытъ, като подновиха и промѣниха много пжти съ истата грѣжа, всякогажъ бѣ еднакъ: никакво самотворно създаніе не можа ся докаже; хората намѣроха доволны изясненія за вситы дѣла испѣрвомъ тъмны и неразбраны; послѣдниты незнанія ся двигнаха отъ както ти разбраха истинный начинъ за въденіето